

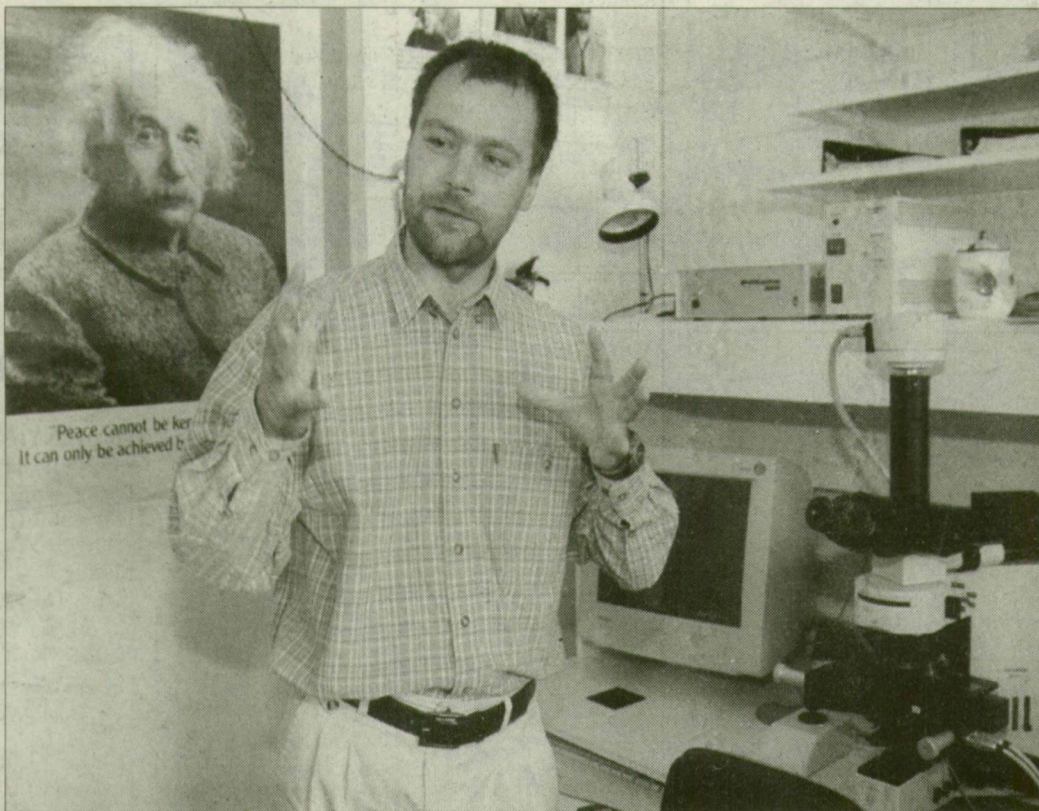
Rangos nemzetközi elismerés egy szegedi kutatónak

Az agysejtek összeadnak

AZ AGYKÉREGKUTATÁS LEGJELEN-TŐSEBB NEMZETKÖZI ELISMERÉSÉT, A RAMON Y CAJAL-DÍJAT VETTE ÁT A KÖZELMÚLTBAN AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN A FIATAL SZEGEDI NEUROBIOLÓGUS, DR. TAMÁS GÁBOR (KÉPÜNKÖN).

A Szegedi Tudományegyetem összehasonlító élettani tanszékének adjunktusa, aki tavaly az élettani világkongresszuson a Fital kutatók díját is megkapta, az agysejtek viselkedését tanulmányozza. A szegedi agykutató tudományos pályáját Oxfordban alapozta meg.

– A '90-es évek közepén nyertem doktori képzésre ösztöndíjat az oxfordi egyetemre, ahol a világ két kimagasló tudású agykutatójának pártfogását élveztem – idézi a kezdetet Tamás Gábor. – Egyikük a magyar származású Somogyi Péter, az Angol Királyi Tudományos Akadémia tagja, a másik mentorom David Smith, az agykutatás nemzetközi híru tudósa. Oxfordban végleges kutatói állást kínáltak, de négy év után visszatértem a szegedi egyetemre, s két sikeres pályázatom 300 ezer dollár támogatásban részesített. Ebből az összegből hoztam létre 1998-ban azt a laboratóriumot, amelyben az agykéreg szerveződésével kapcsolatos alapkutatásokat végezzük munkatársaimmal. Kis labor a miénk, de a legkorszerűbb eszközökkel felszerelt – folytatja a kutató –, ahol patkányok agyszele-

tein azt vizsgáljuk, hogy az agysejtek hogyan beszélgetnek egymással, milyen jeleket adnak egymás felé, egy-egy idegsejt mennyire okos, mit képes elvégezni egyedül azokból a feladatokból, amelyek az idegrendszer egész hálózatára hárulnak. Az általunk kidolgozott kombinált módszerrel sikerült először megmérni, hogy az idegsejtek milyen pontosan képesek a matematikai alapműveletek elvégzésére. Nos,

egyetlen agysejt – néhány százalék hibával – képes összeadni és kivonni. A szegedi kutató eredményeit a biológiai számítógépek megalkotásakor tudják majd felhasználni, ugyanis ezek alapján, az agykéreg felépülésének mintájára szerkeszthetik meg a rendszert. A biológiai számítógép kidolgozására már vannak kísérletek, s ezek az emberi agy működésének „leképezésével” készülő szerkezetek sokkal na-

gyobb teljesítményűek lesznek, mint a fizikai számítógépek.

A Tamás-laboratórium kutatásait 95 százalékban a külföldi pályázatok fedezik. A hazai támogatás mindössze 5 százalék. Az USA-ban most elnyert rangos nemzetközi elismerés arról is szól, hogy ezen keresztül megismerik eredményeiket a világban, s ez pályázataik elbírálásakor előnyt jelent.

KALOCSAI KATALIN

Hódmezővásárhely Kun Bélája

POLITIKAI PÁLYAFUTÁSA SORÁN ÖT PÁRTNAK IS TAGJA VOLT KUN BÉLA, AKI TÖBB MINT NEGEDSZÁZADON ÁT VOLT VÁSÁRHELY ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐJE.

A vásárhelyiek Kun Bélája, aki nem azonos a tanácsköztársaság vezetőjével, ellentmondásos személyiség volt. Élete során volt egyetemi lap szerkesztő, kapott dicséretet Arany Jánostól, vetélkedett Ady Endrével, de politikusként mindig az aktuális „széljárás”-t figyelt. Földvári László vásárhelyi helytörténész hosszú ideig kutatta Kun Béla életét. Kéziratban lévő tanulmánya szerint Kun Béla Zsibón született 1878-ban, a vásárhelyi református főgimnáziumban érettségizett, majd Debrecenben tanult jogásznak. Itt Ady Endre hatására rendszeresen részt vett az önképzőkör munkájában, ódákat írt, s az 1896/97-es tanévben – Ady riválisává előlépve – elégiájával és verses elbeszélésével díjat nyert. Kun Béla Kolozsvárott folytatta tanul-

mányait, alkalmi költőként továbbra is verselgetett, s szerkesztette a Friss Újságot. 1903-ban került vissza Vásárhelyre, a Hód-Mező-Vásárhely című lap felelős szerkesztőjének, majd nem sokkal később megalapította a Reggeli Újságot.

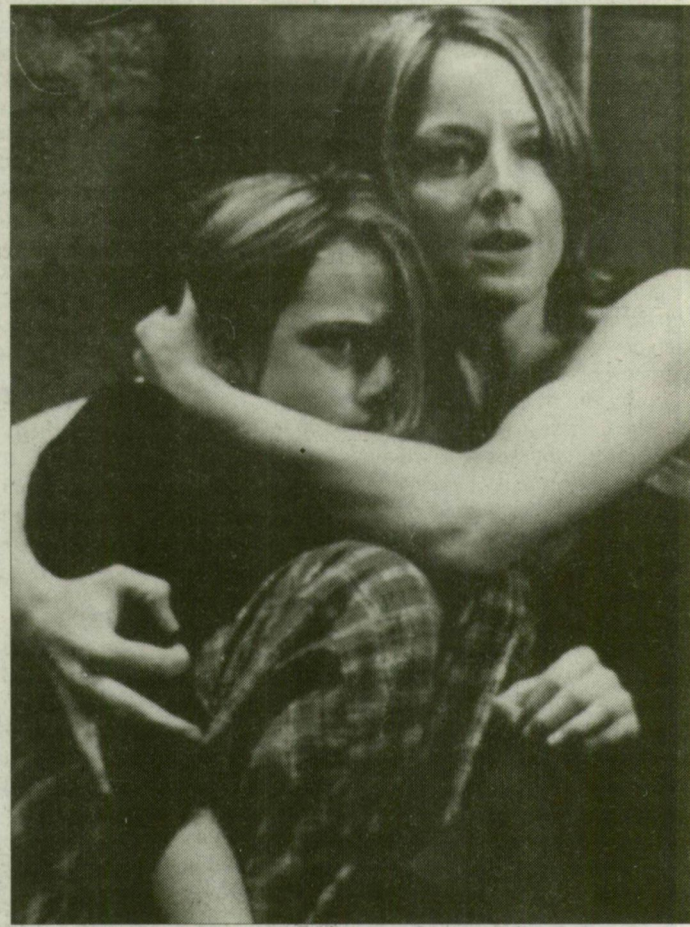
Politikai karrierje itt írt vezércikkével kezdődött, miután a Függetlenségi és 48-as Párt jelöltjeként legyőzte a párt másik jelöltjét, Endrey Gyulát, aki 18 évig volt honatya. Kun Béla, a város Kossuth-kultuszát meglovagolva, ellenzékiéként nyert, s emiatt az állami támogatások nehezen csordogáltak Vásárhelyre.

Kun Béla szót értett a várost akkoriban a kezében tartó néhány családdal, jól ismerve azok rokoni, családi viszonyait. Az országgyűlési képviselő meglehetősen színes személyiség volt, hiszen megéft benne a harcos ellenzékiesség, a konzervativizmus, s korlátolt-ság. 1916-ban már a Károlyi-párt tagja, s 1918. október 31-én az Őszirozás forradalmában részt vett a fővárosi nagyposta elfog-

lalásában. 1918 novembere és 1919 márciusa között Vásárhely kormánybiztos főispánja, majd a tanácskormány időszakában, miután szembeszegült rendeleteivel, Szegedre menekült, Horthy védelmébe. Politikai szerepet ekkor nem vállalt, várta, mi is lesz. 1922-től párton kívüli képviselőként a kisgazda álláspontot támogatta, majd 1927-ben csatlakozott a Nagyatádi Szabó István által alapított Országos 48-as Függetlenségi Gazdapárthoz. 1930-ban, miután belátta, hogy a gazdapárti érdekeket itt nem tudja keresztül vinni, elsőként lett tagja a Független Kisgazdapártnak. 1939-ben kibukott az ország-házból, de belépett az Imrédy-pártba. 1946-ban a népbíróóság 6 hónap börtönrre ítélte, a háborút éltető, s a zsidóságot gyalázó cikkei miatt.

Politikai pályafutása véget ért, „munkássága” során minden antiszociális intézkedést támogatott, pedig önmagát „a kis fehér házak és tanyák védőszentjének” nevezte.

K. A.

Belami majálistozott

Nagyon hosszú volt ez az április, agyam is, talpam is belefáradt. Mit szólnának az urak ahhoz (no és a persze a hölgyek véleményét is kikérném), ha holnap, május legelső napján csapnánk egy kis büfelejtő majálist? Például pörkölttel, meg habzó sörökkel.

Szépen fogalmazott, mondhatnánk, erőteljes nyugalmat sugárzó mondatok voltak ezek. Gazdájukat Belaminak hívják, s hol máshol is simogathatták e szavak a hallgatóság fülét, mint a Zsibbadt brigádvezetőben. Ne is lepődjön meg senki azon, hogy másnap, amikor derült eget, meleget, tetőtől talpig jó időt ígért a meteorológia, a Zsibi népe, mintegy családstól, szatyrokban sörökkel, darabolt marhalábszárral, hagymával, kenyérrel, paprikával, meg egy nagy kalapáccsal tábort vert a Tisza partján.

– Ez pedig a béke szigete, szó se essék ma politikáról, választási harcokról, békekről és árakról – javasolta Belami, majd kiterült egy matracra, hogy óránként hatvanperces sebességgel bámuljon ki a fejből. Szavait taps fogadta, a sörnyitó pedig oly heves munkálkodásba kezdett, mint aki szikraszórásból szeretne csillagos ötöst szerezni a közelgő érettségén.

– Azért a majálisra csak kimehettünk volna – nyöszörögte, irgalmatlan hasával, meg a pörköltet kavargató fakanállal birkózva Bika Jenő, mikor a békesség volt akkora, hogy alig bírtak szuszogni alatta a vidám barátok.

– Hát miért nem lohol oda? Ha már egyszer visszasírja a múltat... – kommentálta Bika úr megjegyzését Minek Dönci. – Ej, de nagy marha maga, Minek úr – szólt közbe Plüss Eta, s áprilist kipihenő örömködéssel akkora gallyat dobott Dönci felé, hogy a határszélen azonnal riadókészültséget rendeltek el a szorgalmasabb ra-

darok. – A majálistozás igenis szép hagyomány, virslitől nem, de rendszertől annál inkább független. És ha Bika úrnak ahhoz van kedve, hogy a ligetben tülekedjék, hát csak menjen, mert hogy szabad országban élünk.

– Kedve? – nyertett, szelíden emlékeztetve a mosolygásra Snájdig Pepi. – Pénze legyen, ne kedve. Tudja maga, kedves naccsád, mibe kerül manapság egy lufi, a hozzá illő spárgával, négyszer tizenöt deka sült kolbász, hogy senki ne maradjon éhes, pár korty sör, meg a gyomrot bizsergető pálinka? Ló Elekék, akik az össznépi

■ Németh György rajza

ünneplést választották, egy kisebb OTP-fiókot vonszoltak magukkal, saját szememmel láttam kora reggel.

Snájdig megjegyzését többen provokációként fogták fel, azt hangoztatva: aki efféle mondatokkal akar hergelni, az még véletlenül sem látja, hogy igenis fejlődött az ország az elmúlt esztendőkből. És ha kacsalábon forgoló villára nincs is mindenkinek pénze, azért egy sült kolbász még senkit nem a vág a földhöz.

– Hát a kolbász nem is, sokkal inkább a fizetési felszólítások – ugrott a békésen lökdösődő Cink Enikő és Boven Béci közé Firnájsz Egon. – Naponta háromszor telik meg a postaládám különböző pénzintézetek üzeneteivel, és este, amikor már azon gondolkodhatnék, hogy a mi panelházunk, vagy a jólét-e a nagyobb a Panel Pál-lakótelepen, mindig az jut eszembe: az összes adót csak és kizárólag azért találták ki, hogy nekem mindegyikkel betaláljanak.

– Nem az adókkal, hanem az árakkal van a baj – sikongatott Plüss Eta. – Multkoriban a fűtésszámlámat tanulmányoztam, s nem volt nehéz rádöbbenem: manapság az algyói gázmező összes kútja csupán azért üzemel, hogy én égettessem el minden energiájakat. Vagy maguk szerint normális, hogy egy panel fűtésszámláját csak akkor lehet kifizetni, ha zálogba csapom még a csempét is a falról?

– Iaj de érdekes! – vihogott Smúz apu. – Ebben a nagy szegénységben azért minden második kisiskolás a mobiltelefonján pötyögi az esemest a buszmegállóban.

Erre a felvetésre Firnájsz kisebb pofonnal válaszolt. Snájdig pedig beígérte Minek Döncinek, akkora verést kap, ha nem változtat Plüss Eta álláspontján, hogy még az unokája is táppénzes papírral a kezében jön a világra. Bika Jenő egy verekedőnek látszó személytől sípcsonttrüaszt, Cink Enikő meg sírógörcsöt kapott. Belami pedig egy fa mögé bújva faggatta Boven Bécit arról, vajon tényleg nagyok a Panel Pál-lakótelepen a feszültségek, vagy csupán a homlokához dobott bográcsból káprázik a szeme?

BÁTYI ZOLTÁN